

u čitavim krajevima jedino vrelu privrede, plaća takve cijene, kojima će se doista naplatiti trud sadiocima duhana.

7. Neka država uredi plaće i mirovinu onih radnika, koji su zaposleni u državnim poduzećima: u državnim solanama, na željeznici, u tvornicama duhana, kod ureda za otkup duhana itd.

8. Treba da se provode i upotrebne zakoni, kojima će biti zaštićeni socijalni, gospodarski i kulturni interesi radnika, a to su: zakon o radničkim komorama, o inspekciji rada, radnog vremena, nedjeljnog počinaka, radničkih stručnih organizacija, osiguranja radnika itd.

9. Za činovnike treba država da se pravednije pobrine, nego što je dosad bilo, pa da ne budu izloženi ovolikom socijalnom stradanju i zapostavljanju.

Iz vanjskog svijeta.

Kriza u Francuskoj riješit će se ovih dana. 1. t. mj. sastao se novi francuski parlament. Toga istoga dana Poincaré je podnio ostavku svoje vlade. Za predsjednika parlamenta izabran je Painlevé. Senat se gotovo jednoglasno izjavio protiv dosadašnjeg predsjednika republike Milleranda, pak se u političkim krugovima misli, da će sigurno Millerand predati svoju demisiju. Kao najozbiljniji kandidat za sastav nove vlade spominje se Herriot, za koga se misli, da će na to pristati samo uz uvjet, da se Millerand prije obveže na demisiju.

Općinski izbori u Sofiji svršili su tako, da je na njima pobijedila opozija i iznijela znatnu većinu glasova.

Atentat na austrijskog kancelara dra Seipela izveo je prošle nedjelje na stanici u Beču neki željeznički namještenik Karl Jawourek. Atentator je opalio na kancelara dra Seipela dva hica, od kojih ga je jedan ranio, dok je drugi hitac prošao kroz pluća. Kancelar dr Seipel išao je još nekoliko koraka dalje, zatim pao na koljena i svojim pratiocima, koji su navalili na atentatora, rekao: Ne tucite ga! Dr Seipel je ujakom teškom stanju prevežen na kliniku. Atentator je poslije atentata upravo svoje oružje na vlastitu sljepočicu i teško ranjen prevežen u bolnicu. Kancelar Seipel je već izvan svake opasnosti, a i

zdravstveno se stanje atentatora poboljšalo. Po svemu izgleda, da je atentat djelo monarhista. Ovom prilikom se najbolje vidjelo, koliko je dr Seipel objubljen u Austriji, a štovan u inozemstvu radi svojih velikih zasluga oko saniranja Austrije. Ovak atentat je naime naišao na opće zgražanje i osudu.

Strašna eksplozija u Bukareštu. Nedaleko kraljevskog dvora u Bukareštu, gdje se nalaze velika skladišta municije, dogodila se strašna eksplozija. Dvorac je pretrpio ogromnu štetu. Bačeno je u zrak nekoliko desetaka

vagona artiljerijske municije. Eksplozija je teško oštetila cijeli dio grada. U jednom vojničkom skladištu i u jednoj djevojačkoj školi blizu arsenala buknuła je vatra. U arsenalu je bilo na tisuće vagona municije. Šteta se računa na preko 100 milijuna franaka.

Riješenje vladine krize u Njemačkoj. Nakon što su definitivno razbijeći pregovori između njemačkih nacionalaca i centuramaških stranača, po predsjedniku Ebertu potvrđen je ponovno u cijelosti bez ikakve promjene dosadašnji kabinet centuramaša dra Marxa.

Krvavi događaji u Trbovlju.

(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

LJUBLJANA, 3. lipnja.

U nedjelju 1. o. mj. došlo je u Trbovlju u Sloveniji do krvavih sukoba između radnika komunista i Orjunaša.

Trbovlje je rudarsko mjesto. Većina stanovnika su radnici, koji rade u ugljenicima „Trboveljske premogokopne družbe“, a pripašće su komunistične stranke, koja u ima svoje najjače gospodarske i političke organizacije.

Orjuna se dugo vremena spremala, da i u Trbovlju ustanovi svoju organizaciju, koja bi imala da pod bućnim nazivom „Delavske (radničke) Orjune“ okupi trbovljanske rudare. Uza sve to, što nijesu našli odaziva sa strane radnika, odlučili su Orjunaši, da svečano razvijaju u Trbovlju u nedjelju zastavu Orjune. Toj svečanosti imali su da sudjeluju i Orjune iz raznih mjesta Slovenije, dapače je i iz Zagreba došla jedna četa Orjunaša.

Na kolodvoru, koji je nešto podalje od mjesta, skupilo se nešto oko 800 Orjunaša, oboružanih noževima, revolverima i granatama, jer se bilo proćulo, da će komunisti, koji su istoga dana imali u Trbovlju svoj zbor, napasti Orjunaše i zapriječiti svečanost.

Kad je povorka Orjune sa vojničkom glazbom na čelu došla ispred „Radarskoga doma“, doćekalo je Orjunaše jedno 150 rudara. Kako je cesta na tomu mjestu vrlo uska, to su se ljudi, kad je prolazila vojnička glazba, povukli, ali kad su počeli prolaziti orjunaški barjaktari i vode, koji su stupali u širokim vrstama, nastala je gužva. Padali su povici: „Doli Orjuna!“ — „Fuj Orjuna!“ i slično. Neki

komunisti poletjeli su k barjaktarima s namjzrom, da otmu zastave. Sa strane Orjunaša počeli su padati hici iz revolvera i karabinka. Radnici su odgovorili. Prvi je mrtav pao radnik Fric, a za njim čelnik Orjune Znidaršič. Nastala je bitka, u kojoj su ostali mrtvi osim gore spomenute dvojice još dva Orjunaša te četiri radnika i jedno dijete. Preko deset ljudi je teško ranjeno. Cijela je borba trajala nekih deset minuta. Kad su počele padati granate, svijet se razbjećao, a Orjunaši se razletjeli po kućama i pretraživali ljude, da li imaju oružja, te uzeli pet rudara za taoce. Zastava Orjune je bila na trgu svečano razvijena. Orjunaši su se poslije podne istoga dana vratili u Ljubljano i ostala mjesta. Prije svog odlaska odveli su jednoga od taoce, radnika Fakina, u općinski kamenolom i tu ga na zvjerski način mecima iz revolvera ustrijelili. Taj zločin je učinio grozan utisak na stanovništvo Trbovlja.

Krivci krvavih događaja u Trbovlju se nalaze u redovima i Orjune i komunista. Orjuna je kroz ovo par godina svojim terorom i napadajima, koji su stali života velik broj nevinih ljudi, izazvala reakciju, koja je odgovorila na isti način. Najoštrije se mora ipak osuditi državna vlast, koja ne samo što nije zabranila pohod Orjune u Trbovlje i zbor komunista, nego nije zabranila ni nošenje oružja Orjunašima. Državna bi vlast već jednom morala prestati sa direktnim i indirektnim podupiranjem terorističkih organizacija, pa stalno ne bi došlo do krvi u Trbovlju.

Već 20 godina radi i žrtvuje se jedan mali broj idealnih mladih ljudi, da se u hrv. katolici maknu, da se organizuju, da se suprostave moralnoj pustoši, koja sve zahvaća, da povrate poštovanje kršćanskim načelima u javnom životu. A odaziv? A uspjeh? I ako će mi se možda prigovoriti, da miješam politiku, gdje joj nije mjesta, ipak ću reći, jer je u politika veoma važan dio katoličke akcije. Sa žalošću i boli u srcu konstatiram, da mi hrv. katolici nemamo danas u parlamentu nijednog zastupnika, za koga bismo sa sigurnošću mogli kazati, da bi odlučno i javno ustao na obranu katoličkih svetinja i najprimitivnijih prava nas katolika, ako ga ne bi i tu vodio stranački interes ili koji drugi motiv.

I kraj svih ovih i ovakvih prilika mi danas slavimo Dan hrv. kat. omladine, jer vjerujemo u kršćansku svijest i moralne energije našega naroda, koje su danas sakrivene, ali koje će prije ili poslije da se probude i da izvojuju pobjedu. Tomu nam je garancija naša omladina, koja nas shvaća, koja se buđi i organizira.

(Nastavit će se.)

U Engleskoj ovogodišnji državni proračun iskazuje 1.2 milijardu zlatnih lira više dohoda nego izdataka. Stoga će se sniziti neizravni porezi. Položaj radničke vlade time se veoma učvrstio.

Francuske čete u Siriji su u boju sa domaćim žiteljima doživjele poraz te su se morale povući pred nadmoćnim neprijateljem.

Strašna oluja u Sjedinjenim Državama harala je kroz cijelu noć 28. pr. mj. u cijeloj pokrajini oko rijeke Mississippi. Sedam je sela porušenih. Dosad je 35 mrtvih i 70 ranjenih.

Englesko-ruski pregovori su do daljnjega prekinuti, jer je u pitanju ruskih dugova nastupila kriza.

Ruske čete su provalile u Besarabiju, kako javljaju novine iz Varšave.

Građanski rat u Albaniji je započeo i dnevno zauzimlje sve veće dimenzije. Ustaše zahtijevaju, da se vlada i parlament bezuslovno premjesti iz Tirane u Valonu ili Skadar. Pomirljiva akcija vlade imala je potpuni neuspjeh. Vodi se najgorčena borba između ustaša i vladinih četa. Već su mnoga važna mjesta u rukama ustaša. I vojska je počela da u četama prelazi k ustašama. Prema zadnjim vijestima ubijen je od ustaša albanski ministar predsjednik. Vrlo je zagonetno držanje Italije, koja je očito na strani ustaša.

Prevrat u Rumunjskoj. Novine su zadnjih dana javile, da je general Avarescu sa 50.000 oboružanih seljaka uz potporu nekih časnika uo u Bukarešt i prisilio ministra predsj. Bratianu na demisiju. On da namjerava zavesti diktaturu, koje je prvi cilj borba protiv korupcije i administrativne anarhije. Rumunjska i naša vlada nazvala su te vijesti senzacionalnima i izjavile, da u Rumunjskoj vlada potpuni mir. Usprkos tim službenim demantijima upolićkim se krugovima općenito misli, da je situacija u Rumunjskoj vrlo ozbiljna i da bi mogla biti od dalekosežnih posljedica za prilike na Balkanu.

ŠIRITE DOBRU ŠTAMPUI

Orlovski vijesnik.

Orlovski javni nastup za Hercegovinu bit će na Humcu na dan sv. Petra i Pavla 29. lipnja. Za ovaj prvi svoj javni nastup čine hercegovački Orlovi velike pripreme. Na ovaj će nastup doći i Orlovi iz ostalih bližih krajeva. Među narodom u Hercegovini vlada za ovaj nastup vrlo veliki interes. Svi Orlovi i prijatelji Orlovstva, koji bi htjeli, da na ovom nastupu sudjeluju, neka se obrate na Hrv. kat. Orlo u Mostaru (o. Rude Mikulić, Mostar).

Sabirne arke, koji su od Hrv. Orlovskog Saveza razaslanu prigodom Dana katoličke omladine, treba bezodvlačno vratiti Hrv. Orlovskom Savezu (Zagreb, Kaptol 27. 1.). Sabirne arke treba da vrate svi, dakle i oni, koji na njih eventualno nijesu sakupljali.

Pravila i upute za osnivanje orlovskih društava izdao je ovih dana tiskom Hrv. Orlovski Savez. Pravila društava i molba za potvrdu pravila otišnu su tako, da u njima treba ispuniti samo ime mjesta, gdje se osniva društvo i staviti potpise i pravila se sa molbom i prilozima mogu slati na potvrdu. U posebnoj uputi prikazan je cio postupak kod osnivanja društva, tako da će se svatko snaći, jer su u toj uputi prikazane sve pretpostavke, koje se moraju izvršiti prije osnutka društva. Pravila za društva šalje Hrv. Orlovski Savez besplatno svakome, koji ozbiljno misli osnovati društvo, a upute uz otštetu od 2 dinara.

Od svake stotine slova cijele hrvatske štampe samo je jedno na slavu Božju, a devedeset i devet u čast silama paklenim. Hrvati katolici, gdje ste, da pomognete katoličku štampu?

PODLISTAK

O omladinskom i orlovskom pokretu.

(Predavanje brata Iv. Šimetina na Orlovskoj akademiji u Šibeniku 18. V. t. g.)

Veli se: Kakva mladost, onakva budućnost. To je istina. Istina je ali i to, kada kažem: Kakva mladost, onakva sadašnjost. Mladost obično nosi na sebi sve biljege svoje dobe. Ona je refleksi općih prilika u društvu. Nije dakle od potrebe, da ispitujemo, kakva je naša mladež. Pogledajmo, kakav je život naše dobe, zavirimo u obitelji, u društva, u sela i gradove, pitajmo, kakvi su stariji od oca do ministra, pak eto nam slike naše omladine.

Naše društvo i uopće naš javni život tone u pokvarenost, nemoralu, bezglavosti i ekstremima. Jednoga vam se ministra optužuje radi užasnih malverzacija i najgorih lopovština, drugi vam se ministar grozi krvlju i pokoljem, treći narodni vođa svojom besprimjermom demagogijom i zavaravanjem drži mase u svojoj šaci. Svi

ti su vam ljudi naših dana. Ako je tako na vrhovima i kod starijih, zar da tražimo, da nam mladost bude bolja i krepesnija?

Pitomost i odgoj mladeži zamijenjeni su surovošću, podivljaošću i neodgojem; kršćanske kreposti nacionalističkim ekstravagancama; auctoritet batinom, sposobnost protekcijom, vesleje razuzdanošću i tako redom. Vidimo obrat svih moralnih vrednota. Mir je iščezao iz naših obitelji, pitomost je ostavila naša sela, solidnost i poštenje bježi iz naših gradova, auctoritet se gubi, kršćanskog života nestaje. Mi svi to gledamo i puštamo, da i nas struja zanosi. Ne samo to, nego se još i bunimo i ne gledamo dobrim okom, kad se tome traži radikalna lijeka. Mi pretpostavljamo sitnice velikim i vječnim stvarima, nas lako zasljepe primamljive kralice i obmanne fraze, nas zagluvljuju kićeni govori i odušeljani poklici domovini i ovom i onom idolu, a ne gledamo nam se spremna. Mi katolici, mi hrvatski katolici još drijemamo, još smo nehaijni za naše dobro i za dobro naše djece.

Tjedni pregled domaće politike.

Sve su opozicione stranke izdale svoje proglose na birače, u kojima se najoštrije osuđuje neparlamentarno riješenje krize i traži što skoriji saziv parlamenta. Osobito je stvaran, oštar i odlučan proglas Jugoslavenskog Kluba. Vladine stranke još nijesu izdale nikakva proglosa. Vjerojatno je, da ga ne će ni izdati, jer osjećaju svu nesigurnost svog položaja, a i zato, jer međusobno nijesu nimalo složne.

Opozicioni Blok ne napušta stazu, kojom je počeo da ide, da spasi državu od vanparlamentarnog stanja i da ju dovede u ustavnu kolotečinu. To je očitovalo i ovim brzojavom, koji je Davidović i Korošec u ime Opozicionog Bloka upravio Kralju u Bled prigodom najnovijih vanjskih i unutarnjih događaja: „Građanski rat bjesni u Albaniji. Neredi većih razmjera nagovijestaju se u Rumuniji. Krvavi sukobi ne prestaju ni u našoj državi. Među susjedima nemamo mnogo prijatelja. U ovako teškim prilikama spoljnim i unutrašnjim naša narodna skupština odložena je do 20. oktobra, i ako bi trebalo da je naročito sada na okupu stalno i neprekidno. Vladina manjina bez kontrole narodne skupštine, bez potrebne autoriteta, koji joj narodna skupština treba da da, nelegalno riješava krupna pitanja i sticajem prilika možda će biti prisiljena poduzeti i odluke od sudbonosnih posljedica po naš narod i našu državu. Poslije toliko počinjenih pogriješaka u spoljnoj politici mi ne možemo vjerovati ni sada u pravilnost eventualnih odluka vlade. Ne će biti nikakve koristi od toga, što ćemo narodu ukazivati na krivce. Da bi i narod i većina narodne skupštine sa pouzdanjem i povjerenjem dočekali svaku eventualnost, molimo Vaše Veličanstvo, da se narodna skupština što prije sazove u izvanredni saziv, kako bi se sporazumom sa Vašim Veličanstvom, a preko parlamenta i odgovorne vlade, odmah poduzele sve potrebne mjere za zaštitu vitalnih interesa naroda.“

Ljuba Davidović je 4. ovj. mj. na zboru pouzdanika dem. stranke u Beogradu u svom vrlo odlučnom govoru među ostalim kazao i ovo: „Još nikada se niti Srbija niti naša nova država nijesu nalazili u tako kritičnom položaju, kao danas, kad s njom upravljaju protuustavno i protuparlamentarno vlada najgore korupcije. Naše ujedinjenje od god. 1918. je ostalo samo na papiru, jer su danas njegovi predstavnici ljudi, koji propovijedaju nasilje i nadvladu jednoga plemena nad drugim... Kad sam pregovarao s Pašićem za sastav vlade, on mi je kazao: „Mi smo protiv sporazuma. Pokušat ćemo sa silom, a ako ne bude išlo sa silom — u što sumnjam — neka Slovenci i Hrvati idu, kamo hoće... Mi Srbi ne ćemo nikada dopustiti — rekao je na zboru Davidović — da se na taj način nastupi protiv našoj braći. Mi smo za sporazum i, jer je za sporazum cjelokupno pučanstvo Srbije, Hrvatske i Slovenije, osim izdajica i zagriženih sebišnjaka, do njega će i doći, i ako je današnje stanje takvo, da se moramo boriti za opstanak ujedinjene države uopće.“

Opozicija, kao parlamentarna većina i predstavnica ogromne većine naroda, treba da ovu svoju odlučnu borbu za prava naroda nastavi do konačne pobjede. Radić samo ne smije da u ovom odlučnom momentu svojim pisanjem i izjavama Opozicionom Bloku puca u leđa, jer bi tim samo išao na ruku Pašiću.

Kako da se što bolje pripravimo za svetu godinu?

Vrhovni je poglavar Crkve, namjesnik Kristov, ovih dana na Spasovo proglosio buduću 1925. godinu svetom, jubilarnom katoličkom godinom. Tim je cio katolički svijet pozvan, da u toj godini više nego obično pokaže svoj katolički ponos, svoju katoličku ljubav i svoju katoličku aktivnost.

Nato treba odmah svi da se spremamo. Ima ih, koji će početi na hodočašće u Rim, pa će već od sada početi štedjeti u tu svrhu, a najviše nas ima, koji ne ćemo moći onamo, pa ćemo se za svetu godinu na razne druge načine pripravljati. Ali i jednim i drugima, svima nam mora biti na srcu, da se katoličanstvo nas Hrvata baš prigodom te svete godine što većma aktivizira, što većma ojača te prožme življim poletom i snažnijim životom.

Evo baš ravno mjesec dana iza proglašenja svete godine slavimo Dan katoličke štampe na blagdan sv. Petra i Pavla. A tu nam se pruža prva i najljepša prigoda, kako da što dostojnije pripravimo hrvatsku katoličku štampu za svetu godinu. Jer znamo, da je danas ovaj ili onaj narod samo toliko katolički, kolika je njegova katolička štampa. Danas je štampa najsigurniji znak duševnog života naroda, a prema tome dakako i vjerskoga. A što da onda sudimo o duševnom životu hrvatskog naroda prema današnjoj hrvatskoj štampi, u kojoj nalazimo samo nekoliko procenata katoličke štampe, a sve je drugo zaraženo indiferentizmom i bezvjerstvom? Zar da postanemo doista samo nekoliko procenata katoličkim narodom? A ima li drugog izgleda, ako katolička štampa ostane ovako slaba i zanemarena od katoličke javnosti. Pripremimo dakle i ojačajmo u prvom redu našu katoličku štampu za svetu godinu! Zato uprimo sve sile, da Dan katoličke štampe donese što većeg uspjeha! Dokažimo, da smo shvatili naš zadatak u pripremi za svetu godinu!

Domaće vijesti.

Proslava 30-godišnjice katoličke radničke organizacije u Sloveniji. U nedjelju, 1. t. mj., braća Slovenci svečano su proslavili 30-godišnjicu postanka svojih prosvjernih i strukovnih organizacija. Trideset je godina prošlo, da je nezaboravni velikan dr. Janez Ev. Krek okupio oko sebe radništvo ljubljanske prednice na Šmarnoj gori i tim položio temelj čitavoj kršćanskoj organizaciji Slovenaca, kojom se oni danas mogu da ponose, a nama budu na uzor.

Niža gimnazija OO. Trećoredaca s pravom javnosti u Preku javlja svima roditeljima ili skrbnicima, da će se držati prijamni ispiti za I. razred 1. jula. Od 8—10 pismeni, a 10—12 usmeni ispiti. Svaki učenik ima, sobom donijeti krštenicu, nacionalu, svjedodžbu barem svršenog IV.og raz. osnovne škole. Učenik ima svršiti do kraja 1924. najmanje 10 godina. Dokumenti neka budu propisno bilježeni.

Jugoslavenski Veslački Savez u Beogradu odredio je, da se sve utakmice za prvenstvo Jugoslavije u yole - de - mer (dvojka, četvorka i osmerka) održe u Splitu 16. jula t.g. Dan poslije održat će se također u Splitu utakmice za „Jadransku Stražu“ i eliminatorne utakmice za reprezentaciju u evropskim šampionatima (ove godine u Zürichu početkom augusta).

Narodno Pozorište u Splitu - za Dalmaciju?

Na naš članak u prošlom broju pod gornjim naslovom od Uprave Narodnog Pozorišta u Splitu primili smo ovaj odgovor:

„Ugledno Uredništvo! U prošlom broju Vašeg cijenjenog lista izišao je članak „Narodno Pozorište u Splitu za Dalmaciju“, na koji nam je dužnost u interesu istine odgovoriti, pa Vas uljudno molimo za uvrštenje ovih informacija:

Uprava Narodnog Pozorišta u Splitu pokušala je više puta da riješi pitanje stalnog gostovanja u Šibeniku i svaki put bez uspjeha. Upravnik je lično dolazio 3-4 puta u Šibenik, saziyao ankete u općini, govorio sa predstavnicima grada i društava, i pitanje pozorišne zgrade nije moglo nikako da se riješi.

Kad je zatim iskrsla mogućnost gostovanja u kino Tesla, ma da je tamošnja pozorišna za jedno umjetničko pozorište potpuno nedovoljna, Upravnik je bio zamolio predstavnike nekih kulturnih društava, da urede potrebita za to gostovanje, ali bez rezultata.

Međutim braća Grubišić, vlasnici hotela Kosovo, uvijek su nam najsrdačnije izlazili ususret, i mi smo svake godine u ljetu, i po dva puta, kod njih u areni gostovali. Da imaju zatvoreni lokal, mi bismo i preko zime, svaki mjesec došli, i uopće bi smo bili spremni, da gdje bilo u Šibeniku, u prikladnom lokalu i na bar donekle prikladnoj pozornici, gostovu svaki mjesec gostujemo, naravski uz povoljne uslove sa strane vlasnika lokala. Mi smo to sto put izjavili mnogim uglednim ličnostima u Šibeniku.

Uporedba sa društvom iz Subotice nikako nije tačna, i to baš u pogledu financijske mogućnosti gostovanja, jer su posve drugi i veći troškovi za jedno stalno državno pozorište sa stalnim platama, koje za gostovanja izvan mjesta mora plaćati osoblju dnevnicu povrh plata i koje time gubi predstave u svome sjedištu, negoli su za jedno pozorište, koje je privatno te se bazira upravo na putovanjima i, osim putnog troška, svejedno mu je, da li igra u Subotici ili u Šibeniku.

Konačno ne stoji, da mi nismo htjeli pozajmiti kostime za Zrinjsko-Frankopansko veče u Šibeniku, već nismo mogli ni imati, a kad smo mogli, uvijek smo ih baš Šibeniku rado pozajmljivali.

Mi smo i ove godine naše gostovanje u Šibeniku, u areni hotela Kosovo, već najavili i doći ćemo čim prije, uvjereni, da će nam Šibenik doći ususret onom ljubavlju, kojom mi dolazimo k njemu, a čim prilike u samom Šibeniku to dozvole, mi ćemo od srca rado dolaziti i mnogo češće. S naše strane, mi smo spremni.

Hvala Vam, Gospodine Uredniče, na uvrštenju i primite izraz našeg najdubljeg poštovanja.“

Burza.

Zadnji tečaj na zagrebačkoj burzi bio je za:
Dolar u čeku Din 83.50
Liru tal. u čeku Din 3.63
" " u papiru Din 3.56
" " u papiru Din 4.24
Franač francuski u čeku Din 14.705
" švajcarski Din 14.705
Česke krunice Din 2.45
Napoleoni Din 300.

Bezvjerci daju milijune za bezvjersku štampu, a zar je onaj pravi katolik, koji žali pomoći katoličku štampu makar s nekoliko dinara?

U boj proti psosti!

Jedan Abisinac upita jednom nekoga evropskog oficira, a ovaj je bio Talijanac.

Ma jeste li vi kršćani?

Dakako, da jesmo.

Ali ako ste kršćani, zašto uvijek psujete Boga, Isukrista, Gospu?

Onaj oficir priznade, da nije znao odgovoriti.

Barbar ga je posramio!

U jednoj afričkoj koloniji nekom vojniku živina ne htjede ići, a on u srdžbi usklikne: *Muhameda ti psa!*

Prisutni Arapi se uvrijediše i tužiše vojnika, a vojnički sud osudi onog vojnika na *trideset dana zatvora!*

A kako se tek psuje u nas!

Naši dopisi.

Murter, 2. lipnja.

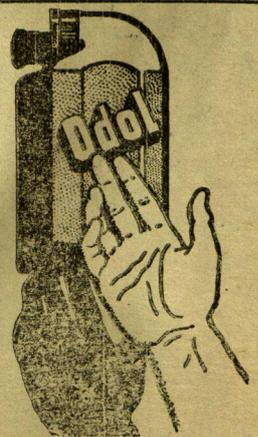
Smrt kat. omladinca. Poslije kratkog bolovanja preselio se u bolji život dobar i radini član našega hrv. kat. oml. društva „Strossmayer“ brat Skračić Ludoviko Grgin u dobi od 30 godina. Već pri osnutku našega društva dobar Ludoviko stupa među prve članove utemeljitelje. Svojim mladenačkim poletom sam je oduševljen „Za vjeru i dom“, a i druge bodri i potiče na rad u duhu vječnih neprevrtljivih Kristovih načela. Svatko, tko ga je poznao, ljubio ga je, jer je bio dobre golubinje čudi. Zato njegova prerana smrt žalostila je ne samo njegovu dobru obitelj, nego i sve njegove prijatelje, a naše društvo lišila dobrog druga. Dobri Ludoviko, počivaj u miru! S nebeskih visina molj za dobar napredak našega Hrv. kat. oml. društva, koje si silno volio.

Omladinac.

Gradske vijesti.

Lična vijest. Jučer se povratio presv. biskup dr. Mileta sa pastirskih pohoda.

Komisija za istraživanje malarije, izasлана od higijenske sekcije Društva naroda u ponedjeljak je stigla u naš grad. Bila je vrlo svečano dočekana. Komisija se sastoji od članova gg. prof. Nocht (Hamburg) kao predsjednika, prof. Schwelengrade (Amsterdam), prof. James (London) i drugih, a u pratnji načelnika min. zdravlja dra Štampara, te gen. isp. min. poljoprivrede i voda inž. Kr. Musanića, dra Starčića šefa i dra Karamana, pomoćnika kod antimalarične sekcije u

Čuvaj zdravim tijelo,
Za usta, zube, grlo....

Odol rabi!

Misli dublje!

Trogiru, dra Šimunovića, šefa bakteriološke stanice u Mostaru. Pridružio joj se i poglavar šibenskog sreza dr Mandić. Pošli su u Skradin, gdje su pregledali Rivinu Jarugu i mnoge malaričare. Odatle je komisija otišla u Konjevrate i razgledala radnju asanacije lokve Radonić. U Konjevratima ustanovile velik kontingent malaričara: oko 80%. Komisija je zatim prosljedila za Drniš. Pregledali su potok Cikolu, ali radi podmakla vremena komisija se vratila u Šibenik, nakon čega je održana stručna konferencija o svim opažanjima pri pregledavanju, te je ustanovila, da je velika malarija prouzrokovana lokvama, koje se moraju pregraditi, da se malarični bakterije ne mogu razvijati i umnožavati. Prije odlaska općina im je priredila u počast banket u Hotelu „Kosovo“. Iza banketa su svi članovi pregledali vebnu Baziliku sv. Jakova, a 4. t. mj. otputovali za Trogir.

Herman Wendel, poznati njemački publicista i prijatelj našega naroda ovih dana stigao je u naš grad i zadržao se dva dana. Pregledao je sve znamenitosti grada i okolica. Na dočeku su mu bili gg. prof. Marčić, direktor Ježina, vlč. don K. Stošić i lični mu prijatelj g. Weissenberger.

Dr Miloje Vasić, prof. beogradske univerze, 2 ov. mj. stigao je u naš grad, da kao delegat Ministarstva prosvjete predsjedava ispitima zrelosti na višem i nižem tečaju kod mjesne gimnazije i realne gimnazije. Za par dana bio je u Kninu, da pregleda tamošnju gimnaziju, odakle se vratio 6. ov. mj. te ostaje u Šibeniku do 26. ov. mj.

Dijeljenje sv. krizme. Na duhovski ponedjeljak, 9. ov. mj., presv. biskup iza sv. Mise u Stolnoj Bazilici sv. Jakova dijelit će sakrament sv. potvrde. Funkcija će početi oko 11 sati.

Zabava građanske škole. U nedjelju, 8. ov. mj., u areni Hotela „Kosovo“ mjesna ženska građanska škola priređuje lijepu zabavu s ovim programom: 1. Proslav. 2. Ostajte ovdje. Deklamacija. 3. Ritmičke vježbe. 4. Špoljar Zl.: Izabrane pjesme. Pjeva zbor učenica, a dirigira M.o. Trišter.

5. U Japanu. Šala u 2 čina. Zabava počinje u 8 sati večer.

Crkvene vijesti. Sutra na Duhove bit će u 10 i po sati u Stolnoj Bazilici sv. Jakova pontifikalna sv. Misa, preko koje će presv. biskup održati homiliju. — Popodne u 6 sati će presv. biskup obaviti blagoslov špilje i kipa Bl. Gospe Lurdske u dolačkoj župskoj crkvi sv. Križa.

Ispiti zrelosti na Učiteljskoj školi obaviti će se ovim redom: Pismene radnje bit će 17., 18. i 19. lipnja, dok će usmeni ispiti početi 3. srpnja. — Pismene radnje za ispit zrelosti na gimnaziji i real. gimnaziji počele su danas.

Zaključak svibanjske pobožnosti. Prošle subote zaključena je svibanjska pobožnost po našim crkvama. U Stolnoj Bazilici čitavi mjesec propovijedao je korizmeni propovjednik Dominikanac O. Jacint Belić, te svojim zgodnim i aktualnim propovijedima zadovoljio sve prisutne Marijine štovatelje. Pobožnost je uveličalo dnevno skladno i ljupko pjevanje članica pomlatka „Zore“ i organizacije kat. učenica pod vrsnom pratnjom i upravom Dominikanke č. s. Ćirile.

Ponovni potresi. U ovom tjednu su se opet oćutjela dva manja potresa uz tutnjavu, pak se naše građanstvo opet počelo uznemirivati.

Koncertat „Filharmoničkog Društva“. Na godišnjicu oslobodenja Šibenika bit će u areni Hotela „Kosovo“ koncertat „Filharmoničkog Društva“ sa biranim programom.

Iz luke. Parobrod „Kostrena“ (naše zastave, RT 1582) ukrcao je za Las-Palmas 900 m³ drvija i 50 tona karbida. — Parobrod „Bosanka“ (naše zastave, RT 2244) krcu za Oran 2.000 m³ drvija — Parobrod „Adonis“ (holandske zastave, RT 1054) krcu za Amsterdam 800 tona karbida. — Parobrod „Goldoni“ (talijanske zastave, RT 1457) krcu za London 550 tona karbida — Parobrod „Fausto Cosulich“ (talijanske zastave, RT 187) krcu za Mletke 460 tona ugljena. — Parobrod „Stella“ (talijanske zastave, RT 2.020) iskrcuje 2.350 tona ugljena.

Cijepljenje djece započelo je 2. i traje do 14. ov. mj. prema naredbi

Ministarstva zdravlja. Cijepljenje obavljaju svaki dan od 7—12 sati opć. liječnik dr Fr. Dulbić i sreski liječnik dr D. Montana.

Oglas licitacije. Kod Pokrajinske Bolnice u Šibeniku držat će se 5. jula t. g. javna ofertalna licitacija za opskrbu bolnice svim živežnim namirnicama osim mesa, te sapunom, kame-nouljem, drvima za gorivo i kamenim ugljenom kroz II. polugodište 1924. Za ostale uslove obratiti se Upravi Bolnice.

Za sv. krizmu najbolji i najjeftiniji dar u zlatu i srebru možete kupiti kod Stolne crkve u zlatara Vjekoslava Grünbaum — Šibenik.

Prodaju se se dva gornja poda u kući zvanom Galera u Šibeniku. Za potanje obavijesti obratiti se g. Dru C. Medini, odvjetniku u Šibeniku.

RIBARI.

Poznati tip karbida **Jajce** veoma je koristan i štedljiv, jer dugo traje i daje dobru rasvjetu.

Prodaje: Glavni zastupnik **Josip Jadronja - Šibenik.**

Cijenjenom Građanstvu!

Radi sve većih narudžaba za naša fina ulja, dok u modernom stilu ne uredimo otpremu, otpremat ćemo na slijedeći način. Ako koji od cijenjenih mušterija treba manje od 15 kg., neka izvoli predati pismenu narudžbu i posudu na motor za Murter gosp. Jakovu Pleslić.

Preko petnaest kg. otpremamo u našim posudama i šalje-mo franko obala Šibenik.

CIJENE:

Fino ulje I. presije kg. . . . . à Din. 29.—

Fino ulje II. presije kg. . . . . à Din. 26.50

Na veće količine popust!

Uplate se vrše kod Zadrugne Gospodarske Banke, Podružnica Šibenik

Kušajte, što nuda murterski težak!

Vele štovanjem

Uljarska Zadruga, Murter

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov *Gospobanka*.
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad,
Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva

preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavao srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove
povoljno, točno i brzo.

Za nagrade školskoj mladeži.

Zbor duhovne mladeži u Zagrebu izdao je ovih dana u *Jedanaestom* izdanju sa slikama krasnu pripovijest Kristofa Šmida

GENOVEVA

kojoj ne treba druge preporuke do spomenuti činjenicu, da je ta knjiga izašla u hrv. obradi kod mnogih nakladnika, a ipak je Zbor izdaje već jedanaesti puta.

Cijena je broš. knjizi Din. 10.—, tvrdo kartoniranoj Din. 12.—

Osim te knjige preporučujemo:

COLOMA, DJEČJA KNJIGA Din. 5.—, kart. Din. 10.—

LA GRANGE, VESTALKA, pripovijest iz prvog kršćanskog doba (za odraslu mladež) Din. 10.—, kart. Din. 15.—

ISUS PRIJATELJ MALENIH, molitvenik, vez. Din. 10.— u cijelo platno Din. 15.— (posebno izd. za dječake, a posebno za djevojčice).

Tko treba više knjiga, neka zatraži

Popis knjiga za mladež

koji će mu se besplatno poslati.

Tko naruči 10 kom. jedne te iste knjige, dobije jedanaestu besplatno. — Kod narudžbe treba osim cijene knjige poslati i desetinu svoga za otpremu i poštarinu, ali najmanje 1 Din. Inače se šalje pouzetcem, no ono je skuplje za jedno 6—7 Dinara.

Sve narudžbe treba upraviti na adresu:

Knjižara Narodne Prosvjete, Zagreb I, pošt. pret. 109.